

Bernikła obrożna *Branta bernicla*

Status. Nieregularnie oraz skrajnie nielicznie spotykana w czasie wędrówki i **sporadycznie** zimująca. W latach 1957 - 2020 zarejestrowano łącznie 58 osobników w 29 obserwacjach.

Środowisko. Spotykana głównie w dolinach rzek – 22 obserwacje, w tym po pięć razy nad Wisłą i nad Bugiem; na stawach zaledwie dwa stwierdzenia (Borów w pradolinie Bzury). Ponadto widziany na Zb. Zegrzyńskim, Zb. Domaniów oraz Zb. Miedzna, a dwie pozostałe obserwacje dotyczyły ptaków wysoko przelatujących.

Bernikła obrożna *Branta bernicla* (fot. S. Turowski)

Zmiany liczebności. Taczanowski (1882) uważał bernikłę obrożną za gatunek nieregularnie pojawiający się na terenie całego Królestwa Polskiego. Jednak brak jest szczegółowych informacji jak i doniesień aż do roku 1957. W latach 1957 – 1962 widziany trzykrotnie, w 1990 -1997 obserwowano ją 4-krotnie, i do roku 2002 nie była stwierdzana. W okresie 2003 – 2020 była obserwowana 22 razy. Najczęściej, bo po trzy razy widywano ją w latach 2010 i 2020.

Przyczyny zmian liczebności. Pomiedzy latami 1950. a 1970. nastąpił silny spadek liczebności zimujących w Europie populacji wszystkich trzech podgatunków bernikli

obrożnej, z powodu utraty nadmorskich zasobów żywności, zbierania jaj. Ale po 2 dekadach populacje *hrota* i *bernicla* wzrosły znacznie do początku lat 1990, choć spadły do roku 2011 aż o jedną trzecią (na podstawie Kellera i in. 2020).

Wędrowniki. Obserwacje zawierały się pomiędzy 28 wrześniem a 4 czerwcem. Najczęściej obserwowane były w marcu - 12 spotkań, ponadto w kwietniu - 6 razy oraz w październiku – 5 spotkań. Najwcześniejsza obserwacja jesienna: 28 IX 2012 – 1 os. na zb. Domaniów (M. Łukaszewicz), a najpóźniejsze: 13 IV 1996 – 3 os. nad Narwią pod Ostrołęką (E. Skarpetowska) oraz 4 VI 2010 – 4 os. nad Bugiem w Budach Starych (R. Miciałkiewicz i J. Zawadzki).

Średnia liczba ptaków na jedno spotkanie (średnia wielkość stada) wyniosła 2 os. Największe stada obserwowano: 27 III 1962 – 12 os. w ujściu Świdra do Wisły oraz 23 X 1962 – 7 os. w ujściu Promnika (Luniak 1971). Ponadto stado przelatujących 7 os. widziano w październiku 1990 pod Belskiem Dużym (N. Stankiewicz).

Bernikla obrożna *Branta bernicla* nad Wisłą 5 IV 2020 (Fot. M. Sidelnik).

Zimowanie. ~~Tylko trzy obserwacje zimowe: w roku 1957 (Luniak *et al.* 1964)~~ oraz 14-15 I 2012 – 2 os. na polach w dolinie Wisły koło Dobrzykowa (P. Kozanecki) i 23-24 II 2020 w dolinie Bzury pod Orłowem (T. Przybyliński).

Andrzej Dombrowski

Streszczenie

Nieregularnie oraz skrajnie nielicznie spotykana w czasie wędrówki i sporadycznie zimująca. W latach 1957 - 2020 zarejestrowano łącznie 58 osobników w 29 obserwacjach.

Literatura

Keller V., Herrando S., Vorisek P., *et al.* (ed.). 2020. European Breeding Bird Atlas 2. Distribution, Abundance and Change. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.

Luniak M., Kalbarczyk W., Pawłowski W. 1964. Ptaki Warszawy. Acta orn. 8, 6: 175-285

Luniak M. 1971. Ptaki środkowego biegu Wisły. Acta orn. 13,2: 17-113.

Taczanowski W. 1882. Ptaki krajowe, Tom I, Kraków.